

Motis tandem castris & Sepulcris conspicientia populus venit in Cadesbarne; unde missi à Moysè in Chanaanitidem exploratores (e). Illi ad castra regressi expeditionis discrimen & difficultatem adeò exaggerarunt, ut territus populus in seditionem abiret. Hunc motum compescere, aquiora narrantes, frustra Jofue & Caleb, ambo è numero exploratorum, conati sunt. Quare Deus resumpto iterum flagello, seditionis dispersus omnes videbatur, nisi Moyses precibus suis intercessisset. Audità hac Dei indignatione populus, seditione pacata, Dominum rogare, petere insuper ut in hostes duceretur. Serò tamen preces; prolatā enim jam à Deo sententiā omnes oppetendā in deserto morte spatio 40. annorum, quo errabundi per solitudinem deducendi erant, damnati sunt. Audaciores quidem aliqui per angustias aditum tentarunt in Chanaanitidem sed ab incolis, loca superiora occupantibus, pulsi iter vertere coacti sunt. Spe igitur frustratus populus diuturnum in Cadesbarne moram traxit, ubi sumptum credimus lapidationis supplicium de viro violata religionis Sabbati, in lignis colligendis, reo (f).

Erratum est diutiū à populo in montibus Seir, variarumque in eo itinere mansionum nomina à Moysè accurate recensentur (g). Namque è Cadesbarne ventum est in Hazerot; succedit deinde ordine Rechma, Remnon-Pharez, Lebna, Reffa, Ceelatha, mons Sepher, Adar vel Arad, Macelot, Tahat, Thare, Metca, Hefmona, Moserot, Bene-jacan, Gadda, Jetebata, Hebrona, Elat, Asionga-ber, Cadesbarneiterum, Mofera, Salmona, Phunon, Obot, Jebarim, Torrens Zared, Mathana, Nahaliel, Bamoth-Aron in finibus Moab, & ditionis Schon. Dum castra haberentur ad Jetebata, ut facile credimus, Core, Dathan & Abiron collatas Moysi & Aaroni supremas Reipublicæ dignitates gravius ferentes, populi seditionem concitarunt, quam statim sumpta di authoribus gravissima poena excépit. Hisceps enim subito terra Core ejusque socios absforbit; tum & delapsa Coelitus igne ad 14700. virorum absforbit sunt. Neque hic prodigiorum finis, sed Deus, quod Aaronis Sacerdotium ratum, etiam atque etiam maneret (h), jussit virginam eius in Tabernaculo una cum ceteris Principum singularum Tribuum deponi, quam deinde manè alterius diei solam virentem & floribus ornatam exhibuit. Hæc 39. annorum spatio, quo Israelitæ per desertum errant. Traditionis antea legibus, ad Religionem, Sacerdotes, & Politiam spectantes nonnullæ adjectæ sunt, de quibus in capp. 18. & 19.

In secunda castrametatione ad Cades Maria soror Moysis decepsit (i). Ibi etiam penuria aquarum laborans populus murmur in Ducem excitavit; quare Deus iussit Moysem silem percutere, & qua statim aquæ erupserunt. Ille indignatione in populum tam insigniter infidelem commotus, de fide prodigi aliquantò subdubitate sili-

cem percutiens, visus est. Culpam poena sequuta est; namque & extra Terram Promissionis obeundū ipsi, & extra illam, sepulcrum ferendum eo uno de criminē fuit. Mox Aaron in castrametatione ad Mozera in monte Hor, in finibus Idumæ diem clausit.

Sub hæc Moyses Regem Idumæ per nuncios rogarerat, ut liberum per regionem suam transiit in Chanaanitidem. Hebreis faceret. Eo recusante, circumduci exercitum, ut ab altero latere aditus tentaretur, oportuit. Euntibus Arad Rex Chanaæus hostis occurrit, commissoque prælio, inclinare primum Israelitæ, deinde resumptis viribus plenam de hostibus victoriā retulerunt; redactaque in potestatem regio, anathemati subiecta venirent [k].

Hujus victoria lætitiam luctus exceptit; nam pro iniſtā gentis indole ad murmur reversi Israelitæ, immisis subito in castra serpentis immodicili mortu⁹ affliti sunt. Salutare fuit, æneum anguis simulacrum, quod in hæsta iussu Moysi erectum sanitatem respicientibus restituēbat. Hæc in castris ad Salmona contigisse creduntur.

Cum ad torrentem Arnon pervenissent, rursus tentando in Chanaanitidem transiit per regionem Amorrhæorum, nuntii ad Sehon Regem ejusdem gentis missi sunt. Ille non recusavit tantum, sed exercitum in Hebreos duxit. Victoria Israelitæ fletit, atque victoria pretium Regnum fuit. Commisso effetiam alterum prælium cum Og Rege Basan, eodem successu. Interim Rex Moab, ne quid simile sibi contingere metuens, (quod & ipse transiit Israelitæ negaverat) Balaam celebratissimum Præstigiatorem è Mesopotamia accivit [l]. Sed ille veniens pro maledictis fausta omnia in populum apprepari coactus est.

Magus hæc sibi invito accidisse, simulque & itineris labore, & expectatione præmiorum, quæ sibi à Rege Moab sperare poterat, frustratum se dolens, perniciōsum in Israelitas, quin & Regem ipsum, atque in eis tandem malum authorem consilium eidem Regi suggerit. Persuasit enim, ut missis ex Madian & Moab in castra hostium pueris, ad idololatriam illos & scortationem peliceret. Res pro voto successit, nisi gliscens jam inter Hebreos malum, Levitarum zelus in cœdem secontantem irruens repressisset. Ea occasione ad 24000. virorum trucidata sunt (l). Jussit deinde Deus bellum inferri Madianitis, quod tamen usque post peractum non diù post populi censum (m), dilatum est. Constituta etiam à Moysi leges pro dirigenda hæreditate puellarum, qua patre sine maribus decedente, bona paterna successissent, quemadmodum & pueris Salphaad tunc accidisse constabat. Constituta quedam pro Fefsis, Sacris, Votis &c.

Tandem ad prælium cum Madianitis, quod postrem fuit omnium sub Moyse gestorum, processum est. Ex hostibus ne-

mo,

k Cap. 21.

* Cap. 22. 23.

l Cap. 25.

m Cap. 26.

mo, qui in potestatem Hebreorum venire, servatus est, exceptis pueris innuptis; eodemque cum ceteris fato Balaam sublatus. Tota regio inter Tribus Ruben, Gad, & dimidiam Manasse distributa; cātamen conditione ut fratribus suis in expeditione Chanaanitidis suppetias latiri venirent [*].

Cum Moyses denegari sibi à Deo Jordani transiit comperto novisset, divisioni Chanaanitidis, lati edictis, ante providit; addito simul mandato, tum ut nemini Chanaanorum parceretur, cum

ut sors de singulis portionibus distribuendas regionis decerneret. Jussit insuper separari Urbes in Levitarum sedem, ex quibus aliquæ jure afly pro iis qui imprudentes hominem interemissem, sacræ haberentur. Interdictū tandem connubia illa, quibus distributiones agrorum per singulas Tribus turbarentur. Hac Libri Numerorum summa.

Hunc Librum digestum à Moysè credunt sub vita sua exitum, ex Ephemeridibus à se ante pro data occasione scriptis.

DISSESTITO DE POLITIA SIVE RATIONE JURIS dicundi apud Hebreos & potissimum de Sanhedrio.

REIPUBLICÆ Hebreorum constitutæ crepanda ex lata à Deo in Monte Sinai Lege, susceptoque à Moysi populi regimine, ac tandem invecita ad normam Divinarum Legum politiā repetenda sunt. Frustra enim in populo, dum in Ægypto versabatur, certam politiam, certoque Judices Israelitas pleno iure regnantes exquiramus: quos enim operibus fratrum præpositos (a), sive quos Seniores appellatos (b) in Scriptura nōvīmis, iis sponte quidem populum paruisse, nullam tamē eos cogendi habuissi autoritatē, planum est. Moyses omnium primas plenum in populum suum jus supremumque authoritatem obtinuit. Solus omnia Reipublicæ onera sustinuit, donec monente Jethro fisco suo, in partem laboris Selectos ex fratribus accivit. Consultissimus enim ille Senex animadvertens unicū virum juris dicundi inter populum magno ferre pondū quām sustineri posset, selectos sibi viros ut adsciret Moysi authoritatis (c). Ejus igitur consilia sequuntur.

c Num. 11. 16. **d** Exod. 18. 25. **e** Deut. 16. 18. **f** Deut. 17. 3. **g** Si difficile & ambiguum

Moyses (d): Eleæs viris strenuis de cuncto Israel, constituit eos Principes populi, Tribunos, & Centuriones, & Quinquagenarios & Decanos, qui judicabant plebem omni tempore. Quidquid autem gravius erat, referebant ad eum, faciliora tantummodo judicantes.

Hæc politiā parum mansit; ab adventu felicit Jethro in castra Israelitarum, paulò ante quām Israelitæ è Cadesbarne moverent, usque ad castrametationem ad Sepulcrum concupientiæ, quod tridui itinere è monte Sinai populus venit. Ibi enim Deus Senatum septuaginta virorum selegit, quos Divini Spiritus illapsu instructos Moysi assignavit adiutores. Ibi Sanhedrii Defensores prima constituti illius celebrav. Dissert. Calmet. Tom. I.

e Deut. 16. 18. **f** Deut. 17. 3. **g** Si difficile & ambiguum

Judices & Magistros confitues in omnibus portis tuis.

apud te Judicis... & quidquid mundum vel immundum est (Hebr. omnis causa, & omnis plaga); ab illis vero, exhibitis etiam Senioribus viciniis Urbis, crimen expiadum, tum & ira Dei a populo avertenda. Eadem Sacerdotum judicialis autoritas assertur etiam. & ascende ad Deut. 19, 16. Si fuerit testis mendax contum, quem tra habominem, accusans eum prævaricationis, elegerit Dominus ab eo, quorum causa est, ante Dominus Deus tuus, minimum in conspectu Sacerdotum & Judicium veniesque ad qui fuerint in diebus illis; cumque diligenter perscrutantes invenierint, falsum testem dixisse contra fratrem suum, mendacium reddent ei, sicut fratri suo facere cogitavit. Paraphrastes Onkelos, cuius interpretationes maximis sunt inter Rabbinos ponderis, verba illa Deut. 33, 9, 10. Quæ dicit patris suo, & matris sua: Nescio vos, explicat de Sacerdotibus, qui in causis jucundis rectam judicii lacent tenet, ut solam respiciant veritatem, & æquitatem, nihilque in carnem & sanguinem inclinet; quæ sane interpretatio ex subsequenti versiculo confirmatur, cum de filiis Levi sermo est, qui servaverunt, ait Moyses, iudicia tua à Jacob, & legem tuam à Israele. In eandem idem loquitur Ezechiel 44, 24. Cum fuerit controversia, habent in judiciosis meis & judicabunt. Leges meas & præcepta mea in omnibus solemnitatibus meis carent. Samaritani in sua ad Scaligerum Epistola testantur summan apud se auctoritatem esse penes summum Sacerdotem, ad cuius judicium undique ex Urbibus convernent. Ita porro ille populum judicat, ut vel in ipsas cogitationes ferat sententiam: omnia ad ejus nutum terminantur; felicem profecto qui Sacerdotis illius dictu audiens est; infelicem, qui juventem contemnit. Is igitur rerum Judaicarum status fuit, cum pax & Religio in tranquillo manserunt.

Nec sane aliter Legislator mentem Josephus interpretatus est, tradens constitutos ab illo in singulis Urbibus septem Judices, qui exhibitis duobus Levitis ius civibus dicent. Majoris tamen indaginis causa, ait, ad Urbem à Domino selectam, Summo Sacerdoti, Propheta, & Senatu cognoscenda deferebantur [g]. Ipsi pariter Regi inconsultis Summo Sacerdoti & Senatu nihil agere fas erat. Atque in Operre contra Appionem, de politia Hebræorum agens (b), nullam constitui unquam posse ait Politiam neque æquorem neque sanctum, quamque Deum authorem habet supremum rerum arbitrum. Deus autem iste magnus omnibus simul Sacerdotibus rerum sacrarum majoris momenti administrationem reliquit; auctoritatem in reliquias res omnes penes summum Sacerdotem esse dispositus. Horum igitur cura datur, addit Josephus, ut Legis sanctiones & disciplina ratio salve perseverent & integræ; de controversiis ita judicant, ut & animadvertisendi in fontes ius habeant. Quid igitur sanctius, quam Hebræorum politia? Itaque ex Josephi sententiâ (i) Judeorum Respublica neque ad Monarchiam, neque ad Democratiam referebatur, sed

g. Antiq. l. 10.
c. ult. cont.

h. Cont. Appion.
l. 2. c. 6.

i. Idem eod. Lib.
viii. 12. o.

genus quoddam politie constituebat, quod Deum habens supremum arbitrium, Theocracia jure recteque appellaretur. Nec sane Sacerdotes aliquæ primores. Judices aliter de causis cognoscabant, quæ delegata sibi à Deo auctoritate; ejusque veluti Tribunal affidentes, coram Arca & in loco à Deo selecto judicia cerebant. In causis discussiis Legum oracula consulabantur; nec raro Judices Divinitus inspirati sententias, tanquam è tripode, proferebant; quin & in causis gravioribus Summus Sacerdos non prius judicabat, quam Urim & Tummim ferens, à Deo edoceretur. Porro, ait Josephus (k), Summo Sacerdoti potissimum incumbebat Leges sartas testas servare, dijudicare de controversiis, atque reos sententiâ damnatos punire; quicunque Sacerdoti parere recusat, in eum tanquam lafæ majestatis Divina ultimo supplicio animadvertebatur.

Ad hanc politie normam Hebræorum Rempublicam nunquam non reformandam curarunt viri illi religiosi, qui hanc provinciam identidem suscepserunt. Quare si non adeò constans ejus successio in Historia populi appareat, in causa suffe credendum est, quod nec Judices neque Principes recti semper tenaces apud illos regnarent, ac senior quandoque populus Religionis sua exercituum negligeret, ac tandem bellis non raro regio turbaretur. Qui enim e. g. fieret, ut Leges & judicia ordine à Legilatore præscriptio servarentur inter persecutions & captivitates, quæ Judicibus regnantibus malorum successione quadam populum opprimebant? Satisne religionis ad Leges servandas in populo suffe crederetur, dum eouque irreligionis processerat, ut in sceleris omnia & idolatriam prolaberetur? Frustraque in ea rerum turbatione Legum tranquillum constantemque statum requirat; satisne erit ad intentum, si pro vario populi in religionem studio, exadior modo, remissor aliquando ejus politie ratio obtinuisse videatur.

Post obitum Moysis, Josue rerum potius constitutam à Decessore Reipublice forman in Chanaanitide statim invehere non potuit. Prius enim sub jugum mittenda regio fuerat, deinde in Tribus dividenda. Nec post eam inducatam divisionem, pacatumque provinciam diutius Josue supervixit. Sub eo Duce, cui ad sapientiam ac religionis studium nihil sicut reliqui, leges & politia Hebræorum floruerunt. Antequam is rerum status constitui potuisset, ipse Josue cum Summo Sacerdoti, & Senioribus Israel Rempublicam administrabat. Hinc populus universus, quemadmodum olim in verba Moysis, ita post ejus obitum in verba Josue juravit, (l) ejusque imperium detredasse capitale fuisse scribit. Seniores populi una cum Josue fedus cum Gabaonitis strinxerunt (m). Ipse Josue una cum Eleazaro Summo Sacerdote divisioni Chanaanitidis per se lectos singularium Tribuum viros facte præterant (n); ac tandem etate jam afferata Josue omnem Israelem, maioresque na-

k. Ibid.

l. Josu. 1. 10. 16.

m. Josu. 9. 15.

n. Josu. 14. 1. 2.

o. Josu. 23. 2. 6.
24. 1.

92, & Principes, ac Duces, & Magistros in concionem vocavit (o); i. e. Judices & Magistratus ex Moysis præscripto in regione constitutos accersens, foedus inter Dominum & Israelem innovavit.

Ordinatè à Josue Reipublice politia tandem manst, donec Israelite omni jugo Principatus excusso in funestam illam anarchiam devenient, quæ & altam Divinarum Legum oblivionem induxit, & variis captivitatibus, sub variis identiter populis, miserrimam gentem oppresit. Lætis tristia vicissim successerunt pro modo crimine, & resipiscientæ, quibus Deus si vè ad veniam, si vè ad ultionem excitabatur. In tanta rerum vicissitudine vix fieri posset, ut exacta quædam politie ratio apud Hebræos spectaretur. Injuria in uxore Levita irrogatæ historia, quemadmodum & bellis per eandem occasionem cum Tribu Benjamin gesta, ideam ingerit populi, qui nullo quæ voluntatis singuli sua arbitrio regerentur. Ejusdem etiam rei argumentum est historia Miche, & Danitarum transmigrationis; cuius occasione monet Scriptura, cùx atque singulos sua voluntatis arbitrii fedatos, ac neminem in Israelem Regem constitutum fuisse.

Judices à Deo pro data occasione identidem excitati, non ita populum moderabantur, ut disputerent sive in judicis, sive in populum universum auctoritatem obtinerent. In ea tantum regionis parte, quam à jugo servitus relevaverant, principatum gerebant; cum interim certi sive aliis servirent, sive suo regerentur arbitrio. Fateamur etiam oportet, totam regiminis eorum rationem latere nos, nihilque habere exploratum eorum, quæ ad Judicum auctoritatem & judicandi Israëlis politiam pertinent. Major politica gubernationis, & constantior ratio sub Samuele animadvertisit. Judicavit vir ille populum universum 20. annis; quotannis totam discurrebat provinciam, atque tribunal in Bethel, Galgalis, & Maphat erecto, de causis cognoscet (p). Porro in judicis præscriptis à Moysi ordo tunc servabatur. Seniores, & Judices populi in causis majoris momenti Samuelem convenisse leguntur (q); Prophetæ in nomine Domini sententias pronunciabant. Cum affectus jam ataris fuisse, filios suos judices constituit in Berfabe; sed recti minus tenaces juvenes adeò Seniorum Israëlis animum offendebant, ut de constitudo sibi Rege cogitare coepit [r]. Rei gestæ historia explorata est.

Tunc constituta à Moysi politia omnis eversa est. Norat tamen providus ille Legislator, Hebræorum animos tandem in Regem inclinatores, nonnullasque etiam leges Regi scriperat. Verum sive ille leges ad politiam constituendam frustra crederet futuras, cum Reges pro arbitrio omnia disponant, sive Deus præcepta eā de re sua daturum sibi referbarit, quod sanè in electione Saulis ore Samuelis præstitit; sive tandem Moyses politiam a se constitutam cum auctoritate & disputatione Regum imperio constare posse crede-

Dissert. Calmet. Tom. I.

ret, nihil sane in eam rem peculiare san- civit. Saul vero ad Regnum evectus nihil nisi res bellicas curasse videtur, catena Judicibus & Sacerdotibus, quemadmodum & ante Regem constitutum fieri solebat, reservata sunt. Samuel quo tempore in vivis manst, tum a populo universo, cum à Rege ipso semper observatus est, summoque in honore habitus, tanquam Propheta Domini, & consiliorum ipsius interpres; qua viro auctoritas usque ad inunctum Davidem manst.

David vix rerum potitus, pacatoque à bellis Regno, nihil antiquius habuit, quam ut per seipsum de causis populi cognosceret. Ipsa narrante Scripturâ (s) scimus, Absalomus ejus filium Regnum affelandem (t) pra aulæ janus quotidie confidisse, ubi singulos ad Regis tribunal veientes alloquens, de eorum negotiis sci- citabatur, tum æqua eos postulare dicebat; sed, addebat, (u) non est, quæ audiat constitutus à Rege. Quis me constitutus judicem super terram, ut ad me veniant omnes qui habent negotium, & justè judicem? Job, adhuc fomina Thœcute, veniam pro Absalomo, occisi fratris reo, à Davide postulavit; mulier autem illa aliquid se à Rege pro filio suo, quem subita oborta altercatione fratrem occidisse dicebat, impetratura simulans, coram illo stetit.

Salomon patris exemplum secutus, pro foribus aula ius dicebat. Extat in Libris Sacris constructi ab ipso throni descriptio (x); tum narratur sagacitas in judicio

s. Ibid.

t. Reg. 14. 7.

u. 2. Reg. 15. 3

v. Reg. 10. 18.

x. 19.

y. Reg. 3. 16.

&c.

* Par. 1. 2.

z. 2. Reg. 12. 6.

&c.

ex Tribus Jeroboami partes securis, sicut res omnes, ita & politiam Israëlis vehementer turbari contigit. Impius ille Rex tunc demum rebus suis consuliturum se ratus, si omnem Religionem subverret, nihil etiam integrum reservavit eorum, quæ Moyses constituerat. Quare traditionem & constantem verae discipline & politie successionem nonnisi in Regno Juda deinceps scrutari oportet.

Cum Jotaphat ditionem suam reformatre statueret, non aliam sibi proposuit normam, quam politiam à Moysi præscriptam (a): Constituit Judices terræ in cunctis Civitatibus Iuda.... & præcipiens Judicibus: Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite; non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas, nec personarum acceptio, nec cupidus munerum. In Jerusalem quoque constituit Levitas, & Sacerdotes, & Principes familia- rum (duo scilicet tribunalia, alterum ex

b. 2. Par. 19. 3

M 2 Sa-